

The oldest established and largest Hungarian Paper Published Daily

SZABADSÁG

A legnépszerűbb és legnagyobb magyar lap Amerikában. — Megjelenik minden nap

Beolvadt lapok: Magyar Híradó, Magyarok Csillaga, Esti Újság, Amerikai Hírlap, Magyar Napilap, Magyar Hírmondó, Californiai Magyar Farmer

NO. 93. SZÁM

THIRTY-FIRST YEAR.

Cleveland, New York, Chicago, Pittsburgh, Detroit, szombat, 1922. április 22.

HARMINCEGYEDIK ÉVFOLYAM.

EGY HÉT SZÁMÁRA 2 CENT

TARTÓS BÉKÉT JÓSZOL LLOYD GEORGE

Itéletidő dühöngött Chicagóban

1894 óta nem volt ilyen erős szélvihar. — 54 mérföldes sebességgel száguldott.

ÖTVEN SEBESÜLT.

Két leányka halálosan megsérült, egy meg is halt.

CHICAGO, apr. 20. — Valahánnan messze csaknyugatról szokadt rá tegnap Chicagóra az a szörnyű rételedő, amely órák hosszáig át megállította a forgalmat, megbénította a világváros életét. A fákhoz hőkárta be a tanyilóban levő rügyekek, erős törzsek hajladoztak, nem egy helyen el is törték a szél nyomása alatt. Két kis leánykát, akik az iskolából jöttek hazafelé, egy magasból lezuhanó épület-parkányi ért; az egyik szörnyen halt, a másik halálra vívődik. Egy pincér a két kezét vesztette el, a mint egy lezuhanó és árammal feltöltött villamos drotot akart botjával feléleszkálni, de a drot visszacsapott a keze felé. Legzárabb ötvenen megsérültek a legkülönösebb módokon. A levegőben a teklák, fűzdarabok és egyéb nehéz tárgyak is úgy repültek, mintha papírból volnának. Egy kereskedőre szintén egy háznak valami parkányidőse zuhant el különösen, hogy végigszalította rajta a ruhát. Ha egy mesével odébb ment volna, bizonyít a lezuhanó teher. Egy szállóháza kellett bennem és megvárnia, míg új ruhát hoztak neki.

Az egyik iródnak az ablakok át zuhant, be egy torony zászlós pompa és megütötte az irógép leánykát a kezeféle. Ugyanazon épület basementjében a borélynál borotválkozott egy férfi. Hallották a torony összedőlését: kirohantak az utcára. Egy percel később 300 font cement zuhant el a borélyműhely menhelyéről arra a székre, melyben az írónt és a borotválkozó férfiült és azt összezúzta.

A Michigan avonuen az öreg Immanuel Baptist Church tornyát ledöntötte a vihar. A torony rádőlt a templom tetőjére és beszakította azt. A templomot valószínűleg lebontják és újat fognak helyette építeni. 1894 óta nem volt ilyen erős a szél a városban. Mikor legjobban dühöngött: gránitkő 54 mérföld sebességgel rohant a város fölött. Ablakokat, cseztáblákat, telefonpóznákat és hasonlók tört össze. Az egyik háznak a tetőjét leszakította és szépen letette az utca közepére; a másikat a szomszéd ház tetőjére vitte át. Amott egy portos vitt el magával, a másik utcában pedig két nagy trunckot fordított fel; egy lovasrendőrt lecsodott a lováról és egy lámpa-odrophoz vágott; végül az egyik építőkerekedés kirakatát is betört és valóságos epizódport öntött az utcán járók nyakára. A kárt meg nem lehetett megállapítani. Bizonyosan nagy összegre rug.

Csábitják a bajnokot

Jack Dempsey Londonban eddig százötven házassági ajánlatot kapott.

LONDON, április 20. Jack Dempsey, a nehézsúlyú bokler világbajnok, az angol fővárosba megérkezte óta nem kevesebb, mint százötven házassági ajánlatot kapott, meg pedig valamennyit szép, illatos borítékban.

A bajnok itteni szállására különben seregszámra érkeznek a levelek. Vagy négy száz darab közülük ebdre való meghívást tartalmazott. Dempsey ma este különben Maidenheadon fog vassoráni, George Carpentierrel, ennek a tréningtelepén.

Tulságosan sokat ihatnak a washingtoni diplomaták

WASHINGTON, április 20. — A törvényhozás vezető tagjai szerint a diplomata urak az amerikai fővárosban rettenetesen sokat ihatnak. Az értesülések ugyanis arról szólnak, hogy a tisztelt diplomaták az utóbbi hónapok során szokatlanul nagy mennyiségű alkoholt fogyasztottak és a maguk részére.

Lehetséges, hogy vizsgálatot fognak indítani annak a kipuhatolásra, hogy vajon meddig terjed a diplomáciai tisztviselőknek az "immunitás" az ital kérdésében és hogy vajon szabad-e oly mennyiségűt beszerezniük, amekkora mennyiségűt ők és a családjaik elfogyasztani nem képesek.

A kérdés nagyban és egészen a külügyminisztérium ellen-örzese alá tartozik és valószínűleg ettől fog adatokat kérni a törvényhozás annak a megállapítására, hogy mennyi szeszes ital hordtak be a diplomaták a múlt esztendő folyamán. A szeszbehozatalhoz a diplomatáknak a külügyminisztérium engedélyét kell kikérniük. A minisztérium legutóbb bizonyos korlátozásokhoz kötötte az engedélyek kiadását.

A szenátus részéről különösen Borah szenátor az, aki nagyon kíváncsi a részletekre. Ugy szöbelleg, mint levelben vélt értesülési különösen egy bizonyos itteni diplomatáról mondanak el furcsa dolgokat, olyannyira, hogy a szenátor jónak látja a dolgoknak kissé mélyére nézni.

Az illető diploma engedélyvel hatalmas mennyiségű szeszes italt hozott, nagyon rövid időre rá már újabb engedélyt kért. A dolg annyira gyanús volt, hogy a minisztérium a kért mennyiségét alaposan lezállítani volt kénytelen.

Egy másik esetben a minisztérium engedélyt adott arra, hogy 19 hordó szeszes italt hozzon a követés részére. Ugyanez a követés hamarosan újabb 12 hordóra kért engedélyt. A 19 hordó palinák vagy 2500 kvartl felel meg. Ennyit talán csak nem ittak meg rövid idő alatt a követésen?

Szegények vagyunk, de jól élünk!

A husvétit ünnepelték Oroszországban.

MOSZKVA, ápr. 20. — A torradalmak óta nem volt ilyen vidám husvétja Oroszországnak, mint az ideit. Az oroszok mintha elfelejtették volna minden bajukat erre a három napra. A tavasz is megérkezett, a hó eltakarodott a meleg nap sugarak elől és a moszkvai utcák csak úgy ragyogtak a vidám napsugarban.

A legszegényebb néposztályt kivéve, a lakosság asztalai valószínűleg görnyedtek a sok jó étel és ital alatt. Évek óta először lehetett a nyílt piacon pezsgőt és jó borokat vásárolni. Némelyik moszkvai ebéd mellett elhalványulnának a legfényűzőbb újév esti new yorki lakomák is. Minthogy az árak az ünnep alkalmából természetesen szűkebbek voltak: az étkezésekre millió meg millió rubelt költött el egy-egy jobb módú család. És valahogy mégis kicsináltak a jó moszkvaiak, hogy mindenki megvold a mit kívántak.

Az ünnep előtti napokon a piacok tele voltak olyan egyénekkkel, a kik ékszereket és eszebecségeket, sőt butorokat árultak, hogy a husvétit lakomához szükségeseket bevásárolják azoknak árából. Az utcákon friss virágokat árultak, némelyik eszokorért elkértek annyi rubelt is, hogy az dollárban tíz dollárt is kitért volna; mégis akadt vevője mindelyik eszokornak.

Vasárnap és hétfőn az utcák tele voltak sétálókkal. Csaknem mindenkinél volt valami új darabja a ruházatában. A teli cipőket felváltották a kivágott félcipőket; nem ritkaság a selyem harisny és a fehér bőrképző sem. E napokon mindenkinél szabadságában áll felmenni a tornyokba és megnézni a harangokat; zúgtak is vigan a harangok mind a három napon át, a 3000 toronyban. A templomi kincsek elközbizást is beszűntették erre a három napra. Az új-félt miséken óriási tömegek jelentek meg. Különösen roppant tömeg volt a székesegyházban, ahol Tikhon érsek vezette a szent szolgálatot. Éjszakai órákig ragyogtak a templomok fölött, míg a gyerekek éppen olyan dörögőztást vittek véghez, mint Amerikában július negyedikén.

ELSETÉTEL A BROADWAY ÉJSZAKAI CSILLOGÁSA.

NEW YORK, április 20. A próhibióció a Broadway újabb fénykorát állomását oltotta ki múlt este, amikor a híres Shanley étterme lezáródott, hogy a közeljövőben, mint táncaterem nyíljon meg újból. A Volstead-törvény elsőtétítette már a Rector, Healy és Churchill eszillók ragyogtak a templomok fölött, míg a gyerekek éppen olyan dörögőztást vittek véghez, mint Amerikában július negyedikén.

NEW YORK, április 20. A kábítószerek eszmései hihetetlen megráporodott New Yorkban az opium és heroin ügynökeinek a száma.

Kábítószer uzsorások

Hihetetlen megráporodott New Yorkban az opium és heroin ügynökeinek a száma.

NEW YORK, április 20. A kínai kábítószerek eszmései hihetetlen megráporodott New Yorkban az opium és heroin ügynökeinek a száma.

Belonyosodott például, hogy egy kínai munkás, aki az "ur-letbe" csak száz dollárt fektetett le, rövid idő leforgása alatt huszonkilenc ezer dollárt keresett. Egy no utjan Kanada át hozatta le a kábítószereket. Egy másik kínai Európából hozatta s tudta az utját megjelteni annak, hogy az anyagián mihamarabb es menjen a nagyobb haszon mellett tulajdon Tengerszék ugyanez nagy mennyiségben hoztak be Amerikába az opiumot és heroinot, főként Dél-Amerikából és Havannából.

A vizsgálat a többi között a következő esetet derítette fel. Egy fiatal hajóparókos, orosz-szeviszva huszonhárom esztendő, hat hónappal azelőtt hajóra szállt, amely Ázsiába vitte. A hat hónap elteltével visszatért New Yorkba s rövidesen rá gazdag ember számba ment. Mi is történt vele? Pannamában megvált a hajótol, összekötésbe lépett kereskedőkkel, a kik kábítószereket árultak, maga is egy ilyen ügynök az ügynöke lett s innen datálódik a gazdagsága.

Ennek a fiatalembernek az üzleti sikerében azonban az a tény szerepelt, hogy ő maga is a heroin és opiumnak a rabja lett. A piszkos pénzkeresés ime így bosszulta meg magát.

A hatóságok most arra törekednek, hogy a kábítószert ügynökök működését mindinkább megakadályozzák, de a tisztogatási munka csakugyan témérdek nehézséggel jár.

A támadások ellen

"Bizom abban," mondotta, "hogy ez a konferencia meg fogja hozni az összes nemzetek között az egyezményt a támadások elhárítására. Ha ez nem lenne, akkor a támadások kudarcra vezetnének."

Az a véleményét fejezte ki, hogy Oroszország és Németország nem azért kötötték meg a rappaloi egyezményt, hogy a konferenciát szétgurassák.

Az igazi népligáról

A miniszterelnök beszéde végén közvetve célzást tett az Egyesült Államokra is, amikor ezeket mondotta: "A népliga addig nem fejtethi ki sikeres működését, a míg bele nem tartoznak a világ összes nemzetei."

Német halasztás

A német küldöttség ma délután kijelentette, hogy a válaszcikkének átnyújtását holnapra halasztja el, mert

UJJÁÉPITI EGÉSZ EURÓPÁT A KONFERENCIA EREDMÉNYE

LE FOGJÁK KÜZDENI A NEHÉZSÉGEKET

GENUA, április 20. — Lloyd George angol miniszterelnök ma délután hosszú beszédben informálta a világsajtót a genuai válságról. E célból délután négy óra a Szent György palotába meghívta a világ nemzetjeinek itt összesereglett sajtótudósított.

"Van Isten az égben," kiáltott fel a beszéde elején, "és a genuai konferencia még mindig él és dolgozik." "A konferencia sikere már biztosítva van," folytatta. "Európa békejének és újjászülésének fundamentuma le van rakva már. Ugy a német, mint az orosz részről jelentkezett akadályokat le fogjuk küzdeni."

A rappaloi egyezményről A Rappaloban nemrég megkötött orosz-német egyezményről beszélt Lloyd George ezeket mondotta: "Okunk van remélni azt, hogy Németország vissza fog vonulni ettol az egyezménytől."

"Ha más ország kötött volna a hátunk mögött ilyen egyezményt, az feltétlenül szétzavarta volna a konferenciát."

Az angol miniszterelnök beszéde egyébként szinte duzzadt az optimizmussal. "Leküzdjük az összes nehézségeket," mondotta. "Es a legnagyobb sikereket érjük el."

A leközdött nehézségek A nézete szerint az Oroszországgal szemben fennálló nehézségek megszűnnek, amint Oroszország megadja a hivatalos válaszat. "A konferencia erős munkát végez," folytatta. "Teljes sikerrel fog beveződni es Európa egységére es békejének biztosítására fog vezetni." "Ez a konferencia az ujjáépítés első lépését jelenti."

A támadások ellen "Bizom abban," mondotta, "hogy ez a konferencia meg fogja hozni az összes nemzetek között az egyezményt a támadások elhárítására. Ha ez nem lenne, akkor a támadások kudarcra vezetnének."

Az a véleményét fejezte ki, hogy Oroszország és Németország nem azért kötötték meg a rappaloi egyezményt, hogy a konferenciát szétgurassák.

Az igazi népligáról A miniszterelnök beszéde végén közvetve célzást tett az Egyesült Államokra is, amikor ezeket mondotta: "A népliga addig nem fejtethi ki sikeres működését, a míg bele nem tartoznak a világ összes nemzetei."

Német halasztás A német küldöttség ma délután kijelentette, hogy a válaszcikkének átnyújtását holnapra halasztja el, mert

Mindez, szerinte, esetleg meg ma megtörténik. A konferencia hamarosan fel fogja venni a pan-európai támadás-ellenes paktum tervezetének tárgyalását, amelynek értelmében a nemzetek megállapodnak, hogy nem intéznek egymás ellen támadást, hosszú, előzetes megbeszélések nélkül.

Szóval a Lloyd George által ajánlott ez az egyezmény ugyanazt jelentené Európa vonatkozásában, amit a washingtoni nehézfalmi egyezmény jelent a távoli keletre vonatkozóan.

előzően Lloyd George angol miniszterelnöknek ma elmondott beszédjét akarja tanulmányozás tárgyává tenni. Rathenau, a német küldöttség vezetője ma hosszas értekezést folytatott Shanzer olasz külügyminiszterrel.

Az orosz válasz Rakovszky, az ukrán köztársaság elnöke, a szoviet delegáció egyik tagja szerint az orosz válaszat péntek előtt nem fogják kézbesíteni. A válaszat szerinte nem fog konkrét ajánlatokat tartalmazni, csak kimutatja az ellentmondásokat a szövetséges ajánlatok és a cannesi program között.

"Oroszország," mondotta — nem fog beleyezni abba, hogy Németország kihátráljon a megkötött rappaloi egyezményből.

Lord Birkenhead megérkezett Lord Birkenhead angol pénzügyminiszter megérkezett Genuába es hosszas tanácskozást folytatott Lloyd George miniszterelnökkel, es az angol küldöttség tagjával. A megtartott titkos tanácskozás után a pénzügyminiszter azt a kijelentést tette, hogy a legutóbbi események, mint amínó a német-orosz paktum, nem fogják szétbontani a konferenciát.

"Az akarjuk, hogy a konferencia folytassa a munkálkodását," mondotta az angol pénzügyminiszter.

A jóvátételi bizottság válasza PARIS, április 20. — A francia kormány tudvalevően azt kérte a szövetséges jóvátételi bizottságnál, hogy a saját hatáskörében jelentsse ki semmissnek a Németország es Oroszország között megkötött rappaloi egyezményt. A bizottság válaszában megtagadja a kérdés teljesítését azzal, hogy nem foglalkozhatik hivatalosan fel nem szőlített, a szövetséges kormányok rendkívüli, kabinetnácsozt hívott egybe, azonban a kormány tagjai arra az álláspont-ra helyezkedtek, hogy megvárják a genuai fejleményeket. A szövetséges országokba küldött francia nagykövetekek és követek azt az utasítást kapták, hogy törekedjenek egységes akcióra rávenni a szövetséges kormányokat.

NEM TÜR ERŐSZAKOT A BÁNYÁSZ-SZTRÁJK KÖRÜL A KONGRESSZUS

A szövetségi ipari bizottság elnöke a teljes kormányellenőrzést ajánlja. — Munkában a szervezők Connellsvilleben. — Megdrágult a szén.

WASHINGTON, április 20. Nolan képviselő, a Ház munkaadó és a Federal Trade Commission elnökét hallgatta meg. Az ő javaslatára az, hogy a kormány vezessen ellenőrzést alá a bányász- és szénkereskedelmert, mert ez az ügy lehet végtelenül a szénüzemnek és ez csak így lehet megoldható. Nolan törvényhozási intézkedéseket sürget, amelyek mind azeket lehetővé tennék és emellett kénszerrevezményt hoznának létre a bányászok és tulajdonosok között. Szerinte a bányász tulajdonosok és kereskedők nagy szénmennyiséget üznek.

CONNELLSVILLE, Pa., ápr. 20. — A bányászszervezet rendezte a Connellsvillei szénkereskedők negyven szervezőjének, tisztviselőjének ülést, hogy a most következő tíz napon belül az üzem teljes megszüntetését keresztülvigye. Eddig már nyolcvanöt százezer tonna áll az üzem és a szervezők teljes erővel dolgoznak tovább. A távirati utasítás szerint a vezetőség azt hiszi, hogy május elsőjére el fog tulajdonképpen dőlni az, hogy vereség van-e. (Folytatás az 5-ik oldalon.)

Felrobbant az arzenál

Kétezer katona, sok száz civil, gyermek pusztult el a katasztrófában.

BELGRÁD, Szerbia, ápr. 20. Csütörtökön délelőtt olyan katasztrófa történt Monastirban, amínőt még nem jegyzett fel a görög krónikás. Felrobbant a vasuti állomástól kétszáz méternyire levő ideiglenes arzenál, hadianyagraktár s irtózatos pusztítást vitt véghez. Rombadólt a vasutállomás, a helyőrségi kaszárnya, számos ház és nökkel, gyermekekkel megtelt templom.

A kaszárnya romjai közt halálát lelve vagy 1800 katona. A templomban és házakban életvesztette több száz gyermek és asszony.

A kaszárnyában éppen ebédeltek a katonák, amikor a leirhatatlan erejű robbanás történt.

A robbanást nagy tűz követte. Nemesak a rombadólt épületek fogtak tüzet, de a távolabbi fekvő házak is. Felgyújtották őket a levegőből rájuk zuhant levegők és égő törmelékek.

A lakosság rémülten menekült a városból. Belgrádból es a nagyobb városokból orvosok, ápolók, katonai csapatok siettek a katasztrófa színhelyére.

LÁZASAN FEGYVERKEZNEK A DÉLAMERIKAI KÖZTÁRSASÁGOK IS

Brazília, Chile és Argentína tul akarnak tenni egymással a fegyveres készülődésekben, hogy határkérdéseiket háborúval intézzék el.

BUENOS AIRES, ápr. 20. A dél-amerikai köztársaságok határvitái rendezetlenebbek, mint Európában bármikor is, bárhol voltak az utolsó 50 év alatt. Ezeknek a köztársaságoknak a kielégítésére városigényei is telhetetlenebbeknek látszanak, mint a nagyhatalmaké a világháború előtt. Ugy hogy a három legnagyobb dél-amerikai köztársaság már is hatalmas versenyhez kezdett, hogy melyik készül fel leggyorsabban es legerősebben a háborúra, melynek bizalmatlansága es gyanúja már is lapangó tűz odalent.

Brazília hadseregét a franciák szervezték. Ez a hadsereg 150,000 főből áll es 81 nehézbomból álló útege van. Ilyen túlértékű felszerelés eddig sohasem volt Dél-Amerikában. Mindez persze felkeltette Argentína es Chile féltékenységét es most ez a két ország is mindent elkövet, hogy fokozza fegyverkezését es Brazíliával lépést próbáljon tartani.

Dacára annak, hogy folyton hangoztatják a jóbarátságot, a kölcsönös jóindulatot, az

Brazília már nyíltan el is tért attól az eddigi politikájától, hogy minden vedren egy kevéssel fokozza haderejét, egészen újraszervezte azt, francia vezetés alatt, úgy, hogy most messze túlhaladja nemcsak Chile es Argentína haderejét egyenként, hanem valamennyi dél-amerikai államéval együtt. (Folytatás az 5-ik oldalon.)

The oldest established and largest Hungarian paper in the United States
Thirty first year. Published daily by
The Szabadság Printing & Publishing Co.
(An Ohio Corporation Dr. Andrew Cserna, President; B. K. Cserna, Sec'y-Treas.)
Founded by: **E. T. KOHÁNYI** Alapította: **KOHÁNYI TITAMÉR**
DR. ANDREW CSERNA, Editor
Entered at the Post Office at Cleveland, O., and admitted for transmission through the mails as Second Class Matter.
New York: Irodánk címe: Room 603 Tribune Bldg., 154 Nassau St., New York.
Gazdálkodó: Joseph Horváth, Manager.

Amerika baráti jobbja.

BRENTANO bíró egy ebédén, amelyet magyar szülők és amerikai polgárok rendeztek a tisztelőtől, abból az alkalomból, hogy elbucsztak tőle, baráti jóbját nyújtotta egy olyan faj felé, amely nagyon sokat tett az európai civilizáció érdekében. Az új megbízott, az első, akit az Egyesült Államok a szabad és független Magyarországra elküldött követségi karnak tartja, kötelességként emlektet, kötelességként emlektet, hogy mindig, folyton, állandóan, egy és ugyanazt a munkát végessék velük. Hogy ott kell lenniük — mondják — egy hosszú padon, az autó egy bizonyos része a sinen odacsuszlik eléjük, ezt vagy azt a srófot el kell helyezniük — a további adni a géprést, hogy az utána következéssel ugyanazt csinálják végig. És egész nap ezt a srófot tartatni kell csinálni. És egész héten. Minden áldott nap.

Ennek a munkás szociológusnak részben igaza van. A Ford gyárban és a hasonló gyárakban a munkás tulajdonképpen nem ember, hanem része egy nagy gépnek, alkatrésze a szerkezetnek, semmi más. Ha jönne valaki, egy mechanikus gémsz, aki kitárlná, hogy azt a srófot abba a bizonyos részbe hogyan lehet géppel elhelyezni, emberi erő nélkül — a munkásra nem lenne többet szükség, kiadná, mint ahogy az ócskavasat eldobják, vagy a törött, használt szerszámot.

Henry Ford maga is érezte, hogy itt tulajdonképpen igazságtalanság történik az emberiséggel szemben. Érezte, hogy a monton élet, a változás, szenciáció nélküli munka, megöli az emberiséget az idegét és az agyveljét. Tudta, hogy az ő munkái nem elvezethetők a munkát, mert hiszen konstruktív munkát nem végeznek — tulajdonképpen semmi közük ahhoz, amit csinálnak.

Hogy az életüknek ezért a félrevezetésért valamiképpen rekompenzálja őket, adott nekik nagyobb fizetést, mint amit máshol kaptak és gondoskodott arról, hogy több idejük legyen a pihenésre és a szórakozásra mint más társaiknak.

Es most lép előtérbe az Atlantic Monthly cikk. Kiderült, hogy a munkások nem tudtak mit kezdeni a szabad idejükkel. Annyira elbutultak, hogy még gondolkodni se tudtak. Nem tudták pihenni — nem voltak elég intelligensek hozzá. Vagy unatkoztak, vagy olyan extrémizmusba mentek, mint amilyenek olyannyira hírhedtek voltak a californiai mozi kolóniánál.

Az a fiú, aki csak most jött ki az iskolából, semmiféle családi kötelességei nincsenek, természetesen, hogy extrémizmusba fog menni, mikor minden héten megkapja a maga 40-50 dollárját, ami óriási összeg kell, hogy legyen a szemében.

Az Atlantic Monthly cikke olyan intézmények felállítását sürgeti, ahol a fiatalokat, azt a fiatalokat, amely elhagyja az elemi iskolát és elmegy gyárba, műhelybe dolgozni, megtanítsák intelligensen élni, gondolkodni, megtanítsák intelligensen olvasni, intelligensen szórakozni, akkor majd nem csinál olyan dolgokat, mint amelyet a dekadens Rómában csináltak a gazdagok.

Ha valamire, ilyen intézmények felállítására feltétlenül szükség lenne. Az ország érdeke, a jövő generáció érdekében követeli ezt.

NAGY ROBBANÁS VOLT A LÓPORGYAR TELEPÉN
PATERSON, N. J., április 20. — Az E. I. du Pont de Nemours & Co. lópor gyártelepén, Wayne-ban, felrobbant az őrlámalom és a két robbanás teljesen romba döntötte a telepet.

De, a magyar nép, megpróbáltatásának legkeserűbb órájában, egyszerű erővel látott neki, hogy legázolt hazáját újra felépítse, hogy újra neki induljon a keresés utnak, amelynek végén a szabadság csillaga ragyog. Sikertől nekik eltörpni a fenyegető bolshevikizmus hydrájának a fejét. Sikertől nekik rendet teremteni belül, mikor kívülről állandó vihar fenyegette őket.

Meggették mindezt, amit a békeszerződés kívánt tőlük. Magyarország újra ott áll a nemzeti fellendülés küszöbén, ahol Kossuth Lajos idejében állott, ama fellendülés küszöbén, amely békét, boldogulást, boldogságot és függetlenséget jelent.

Brentano bíró, mikor baráti jóbját nyújtotta a magyar nép felé, az amerikai népek a kívánságát fejezte ki. Azt a funkciót teljesítette, amelyet Amerikára a történelem logikája mért. Az Egyesült Államok, Brentano bíró ajkával méltóképpen szólott a magyar néphez.

(Christian Science Monitor.)

MUNKA UTAN

Mi az igazi pihenés?

ÉRDEKESEN találkozik össze az Atlantic Monthly egyik cikkének és egy munkásvézer szónoklatának a tendenciája abban a megvilágításban, amely a különböző célok, de egy irányu gondolatokhoz az olvasás elő. Az Atlantic Monthly cikke a munkásvézer pedig Henry Ford ellen szónokolt. E pillanatban a két irány szétvált, az egyik irány a távolban azonban összetalálkozik a két irány: a folyóirat cikke arról beszél, hogyan kellene a munkás fiatalokat intenzíven nevelni — a pihenésre, a munkásvézer pedig a munkás fiatalok életének céltalanságáról elmélkedik.

A munkás szociológus azt haragszik Fordra, mert a detroit-i nagygyűlés a munkásokból gépkocsikat csinált. Azt haragszik Fordra, mert ez felhalmozta, barmokká, felidőtákká süllyesztte a munkásokat, hogy mindig, folyton, állandóan, egy és ugyanazt a munkát végessék velük. Hogy ott kell lenniük — mondják — egy hosszú padon, az autó egy bizonyos része a sinen odacsuszlik eléjük, ezt vagy azt a srófot el kell helyezniük — a további adni a géprést, hogy az utána következéssel ugyanazt csinálják végig. És egész nap ezt a srófot tartatni kell csinálni. És egész héten. Minden áldott nap.

Ennek a munkás szociológusnak részben igaza van. A Ford gyárban és a hasonló gyárakban a munkás tulajdonképpen nem ember, hanem része egy nagy gépnek, alkatrésze a szerkezetnek, semmi más. Ha jönne valaki, egy mechanikus gémsz, aki kitárlná, hogy azt a srófot abba a bizonyos részbe hogyan lehet géppel elhelyezni, emberi erő nélkül — a munkásra nem lenne többet szükség, kiadná, mint ahogy az ócskavasat eldobják, vagy a törött, használt szerszámot.

Henry Ford maga is érezte, hogy itt tulajdonképpen igazságtalanság történik az emberiséggel szemben. Érezte, hogy a monton élet, a változás, szenciáció nélküli munka, megöli az emberiséget az idegét és az agyveljét. Tudta, hogy az ő munkái nem elvezethetők a munkát, mert hiszen konstruktív munkát nem végeznek — tulajdonképpen semmi közük ahhoz, amit csinálnak.

Hogy az életüknek ezért a félrevezetésért valamiképpen rekompenzálja őket, adott nekik nagyobb fizetést, mint amit máshol kaptak és gondoskodott arról, hogy több idejük legyen a pihenésre és a szórakozásra mint más társaiknak.

Es most lép előtérbe az Atlantic Monthly cikk. Kiderült, hogy a munkások nem tudtak mit kezdeni a szabad idejükkel. Annyira elbutultak, hogy még gondolkodni se tudtak. Nem tudták pihenni — nem voltak elég intelligensek hozzá. Vagy unatkoztak, vagy olyan extrémizmusba mentek, mint amilyenek olyannyira hírhedtek voltak a californiai mozi kolóniánál.

Az a fiú, aki csak most jött ki az iskolából, semmiféle családi kötelességei nincsenek, természetesen, hogy extrémizmusba fog menni, mikor minden héten megkapja a maga 40-50 dollárját, ami óriási összeg kell, hogy legyen a szemében.

Az Atlantic Monthly cikke olyan intézmények felállítását sürgeti, ahol a fiatalokat, azt a fiatalokat, amely elhagyja az elemi iskolát és elmegy gyárba, műhelybe dolgozni, megtanítsák intelligensen élni, gondolkodni, megtanítsák intelligensen olvasni, intelligensen szórakozni, akkor majd nem csinál olyan dolgokat, mint amelyet a dekadens Rómában csináltak a gazdagok.

Ha valamire, ilyen intézmények felállítására feltétlenül szükség lenne. Az ország érdeke, a jövő generáció érdekében követeli ezt.

NAGY ROBBANÁS VOLT A LÓPORGYAR TELEPÉN
PATERSON, N. J., április 20. — Az E. I. du Pont de Nemours & Co. lópor gyártelepén, Wayne-ban, felrobbant az őrlámalom és a két robbanás teljesen romba döntötte a telepet.

De, a magyar nép, megpróbáltatásának legkeserűbb órájában, egyszerű erővel látott neki, hogy legázolt hazáját újra felépítse, hogy újra neki induljon a keresés utnak, amelynek végén a szabadság csillaga ragyog. Sikertől nekik eltörpni a fenyegető bolshevikizmus hydrájának a fejét. Sikertől nekik rendet teremteni belül, mikor kívülről állandó vihar fenyegette őket.

Meggették mindezt, amit a békeszerződés kívánt tőlük. Magyarország újra ott áll a nemzeti fellendülés küszöbén, ahol Kossuth Lajos idejében állott, ama fellendülés küszöbén, amely békét, boldogulást, boldogságot és függetlenséget jelent.

Brentano bíró, mikor baráti jóbját nyújtotta a magyar nép felé, az amerikai népek a kívánságát fejezte ki. Azt a funkciót teljesítette, amelyet Amerikára a történelem logikája mért. Az Egyesült Államok, Brentano bíró ajkával méltóképpen szólott a magyar néphez.

(Christian Science Monitor.)

HAZATÉRT HADIFOGLYOK

A volt hadifoglyok szervezkedésének akadályai

A "SZABADSÁG" budapesti levelezőjétől

ZER ES EZER EMBER selylődtött éveken át messze idegenben mint hadifoglyok. Csak a múlt év végéig kezdtek érdelemből lépéseket tenni, hogy ezek a szerencsétlen élve eltemetettek végre hazakerüljenek. Több hadifoglyok szállítmány jött hazára, de még mindig vannak odakünn az orosz pokolban olyanok, akik vágyva gondolnak a regnemiótt otthonra.

A hadifoglyokat hazakerülésükkor szép fogadtatásban részesítették. Még időzölőbeszéd, zene, étel, ital, minden. A hadifoglyok pedig, akik hosszú éveken át vártak a perere, mikor ismét embereknek érezhetik magukat, a tetterő újraébredt törekvésével igyekeztek helyfoglalni a társadalomban, hogy kivegyek részüket az általános munkából.

Azonban sok eszalódás érte őket rövidesen. Érthető ez, hiszen a mai viszonyok mellett még olyanoknak is nehéz az elhelyezkedés, a kik mindvégig itthon voltak, hát még azoknak, akik meglehetősen kicsöppentek a Szazi életből és nem tarthattak lépést az itthoni viszonyok alakulásával.

A volt oroszországi hadifoglyok belátták, hogy csak társadalmi támogatással tudnak megmozdulni. Nem akarnak ők támogatást, segítséget; dolgozni akarnak, sőt még munkát sem kérnek: maguknak akarják megteremteni a munkakialmat, azon el alapján, hogy "segit magadon, Isten is megsegít".

1921 december 27-dikén országos gyűlést tartottak a hadifoglyokból hazatérték és megalapították a "Volt Hadifoglyok Országos Szövetségét." Nagy lelkesedést keltett ez országwide, mindenütt csatlakoztak a hadifoglyok a szervezkedéshez. Az alakuló gyűlésen meghozták határozataikat, a következő pontokban foglalva programjukat:

1. A még oroszországban lévő foglyok hazaszállításának előmozdítása. 2. A hadifoglyokból alakultak egyesületek és árvánok anyagi és erkölcsi támogatása. 3. A hazatért hadifoglyok anyagi és erkölcsi támogatása, elhelyezkedésük elősegítése. 4. A hadifoglyok vége alatt szerzett szellemi eredmények átöröklése és realizálása.

Nemes program ez és a hadifoglyok hazatérték helyes uton is akartak hozzájárulni megvalósításához. A hadifoglyok ideje alatt mindenki megtanult valami mesterséget, ha tehát a volt tiszt, tanár vagy tisztviselő nem folytathatja pályáját a mai viszonyok közt, van rá módja, hogy mesterségéből megélhessen. E célból a Szövetség nagy közös munkaműhelyeket szándékozott alapítani, melyekben a volt hadifoglyok ipari cikkeket előállításával foglalkoznának, s az így nyert haszon teljes mértékben megoszlaná a dolgozók közt. Voltak olyan volt hadifoglyok is, kiknek idehaza nagyobb ipari üzemeik vannak; ezek kijelentették, hogy csak volt hadifoglyokat és ezek hozzáértőit alkalmazták. A Szövetség tökéletesen testvéries szellemben alakult meg, az itthoni viszonyok társadalmi rangkülönbség nélkül foglaltak helyet az arravaló férfiak közt, egyszerű munkásemberek jeles kivételek vagy tudósok oldalán. A program kivite-

lében is hangsúlyozni kívánták, hogy nem ismernek osztály- és felekezeti különbséget, csak a volt hadifoglyok érdekeit.

Amde beült: a villám: a belügy-minisztérium nem engedélyezte a Szövetség megalakulását; alapszabályait nem hagyta jóvá. Mi lehet az oka ennek? Talán a Szövetség programja nem nyerte meg a kormány tetszését? Mert annyi bizonyos, hogy vannak benne olyan pontok, amelyek nem egyeznek a hivatalos felfogással. Sőt szinte ellentéti izük van. De akkor is, vajon szabad-e politikai szempontból megakadályozni, hogy emberek, akik éveken át rettenetes szenvedések közt éltek, de épen ezért elég tapasztalattal szerettek, lendithessenek a maguk során? A belügy-minisztérium arra hivatkozik, hogy a Szövetség felesleges, mert már van hasonló intézmény, a "Hadifoglyok és Hozzáértőik Egyesülete." — De ott a bökkenő, hogy azok, akik előlre még csak irányították a megítélésben, maguk a volt hadifoglyok egyáltalán nincsenek meglegedve ezzel az Egyesülettel. Mert nem azt akarják, hogy itt-ott pénzszékeket osztogassanak nekik, sem azt, hogy mások — nem volt hadifoglyok — intézzék ügyeiket. Maguk akarják kezükbe venni sorsuk irányítását, nem alamizsnát, hanem egészséges megoldást akarnak teremteni.

Vagy talán attól fél a kormány, hogy túlságosan szociális szellem nyilatkozik meg a Szövetség programjában? — De a volt hadifoglyokat nem kell féltetni a bolshevikizmusból: ők eredeti, szörnyű formájában ismerik meg azt, oly formában, melyhez képest a magyarországi bolshevikizmus gyerekként volt. Ellenkezőleg, a volt hadifoglyok a legelsőbb vándorlást képezhetnék a bolshevikizmus ellen. De az, hogy erősen kifejtett bennük a helyesen értelmezett szociális érzés, a testvéries összefogás akarata, a gyűlölködéstől mentes közösség gondolata, csak értéket jelenthet és nem veszélyt. Ok nem politikailag akarnak, hanem dolgozni, közösen egybefogva, becsületesen. Ha bolshevikisták akartak volna lenni, Oroszországban maradhattak volna.

A baj valószínűleg ott van, hogy a magyarországi "hivatalos" felfogás nem bír költséget tenni a bolshevikizmussal és a jogos, sőt manapság feltétlenül szükséges szociális törekvés között. Vagy meglehet, hogy fontosabbnak tartja a politikálást, mint a munkát, amit a volt hadifoglyok akarnak. Becsületlen munka semmiféle országnak nem ártott meg — de az egyoldalú, önzéscélú politika már igen soknak megráztotta.

A hazatért hadifoglyok nem ezt várták hazajutkól. Szabad-e eszalódást kelteni azokban, akik oly mértékben sokat szenvedtek, míg azok, akik itthon diktálnak, nem is sejtik, mi az a szenvedés? De a hazatért hadifoglyok sokan vannak az egész országban és nem hajlandók szűkösi alamizsnából élni: dolgozni akarnak a maguk jó belátása szerint és az akarat előbb-utóbb győzni fog a szűklátókörü politikálók ellenállásával szemben. (B—y.)

FELDÜHÖSÍTETT KECSKE TAMÁDRT REA KÉT NÖRE.

YOUNGSTOWN, O., április 20. — Mrs. C. Moderelli, a West Federal street 2715 számú alatt lévő otthonának kertjében vígan legelész kecske felőtt tartott s ki akarta udvarából kergetni. A kecske oly haragra jött, hogy szarvával feltá-

sította Mrs. Moderellit, akinek eltört a lába, s más sérüléseket is szenvedett. Mrs. Fannie is szenvedett. Mrs. Fannie is szenvedett a megsérült asszony segélyére, de a kecske őt is megtámadta s szarvával és körmeivel több horzsoltsébet ejtett rajta.

MIÉRT JOBB A SÜRGÖNYI PÉNZKÜLDÉS

Odabaza nagy hálónál jobbat tesz hogy csak három hét mába hajrába meg a haldott pénz vagy néhány nap múlva.

Néhány nap múlva ott van a pénz ha postai úttonnal helyett **sürgönyileg** küldöd.

De sürgöny pénzküldés eddig **drága** volt.

Küldetésre azonnal 3 dollárt, bankháron 2 dollár becentetve azonnal.

Ezen **szépen** megtett.

A hirdetés az volt, hogy van lehet **gyorsabban** és **olcsóbban** küldeni?

A hirdetés **megoldottam**.

A hirdetés a felelet az, hogy Magyarországra

30 centért bármely címre **azonnal** sürgönyileg küldöd minden 1000 forintnál felül heren összeget

Dollárhirdetés minden 100 dollár után 3 cent az utolsó díja és 2 cent a cím díja.

KISSEMIL BANKHÁZA

133 SECOND AVE. NEW YORK, N.Y.

HAJÓJEGYEK KÖZJEGYZŐI ÜGYEK BANKJEGYEK

American Union Bank

Nemeth Janos

ELNÖK

Fouzlet-10 East 22nd St. Fiok-1597 Second Ave. Corner 83 St.

A bankpalotában - New York City.

SAN MARINO, A KIEBRUDALT Nem mehet Genuába.

SAN MARINONAK pechje van. San Marino nem vehet részt a genai "gazdasági" konferencián. Mind ott vannak, a kiknek ott kell lenni, sőt még azok is, akiknek nem kéne ott lenni, így tehát San Marino jogi gondolatot arra, hogy ő is ott lesz.

De San Marinonak pechje van. San Marino nem irta alá a békeszerződést a központi hatalmakkal, amitt nem vehet részt a konferencián.

A san marini legöregebb, bár legnagyobb "egyházának" nem mondható köztársaság kiküldöttje tegnap megjelent Genuában, levette a kalapját a küszöbön, szépen meghajolt és megkérte a portást, ha meheszen be ő is a tanácskozó terembe.

— Utóvígve mind is ország vagyunk, vagy mi.

A portás azonban szigorúan nézett.

— Nem lehet barátom. Előbb beküldjön ki a volt ellenségekkel. Így legalább a világ tudomást vesz róla, hogy San Marino is a szövetségeseihez tartozott.

Mindig a legolcsóbban Mindig a legpontosabban Mindig a leggyorsabban

intéskünk el bármilyen reánk bízott ügyet, legyen az pénzküldés, kihoztatás, hazautazási, betéti, pénzbeviteli, ügyek kiejegyzői.

MINDIG HOZZÁNK IRJON VAGY JÖJÖN SZEMÉLYESEN!

RUTTKAY JENŐ BANKHÁZA

106 AVENUE B, NEW YORK

Közp. 20 éve áll fenn.

— A Magyarok legkedveltebb Bankháza Amerikában. —

Egyszer havonta

Egy tervünk van, mely szerint ön minden hónapban félre tehet egy meghatározott összeget.

Ha egyszer megkezdte, nem kell többet a bankba elfáradnia.

Irjon A-4 könyvecskénekért, mely megmagyarázza Havi Takarítási Tervezetünket.

Central National Bank

Savings & Trust Company

W. 6 & Superior Cleveland

81 87 93 99

Mi nem tehetünk egyebet

mint azt, hogy az amerikai magyarságot ünösuntalan figyelmeztetjük, hogy koronát nem betét alakjában helyezze el, hanem vásárolja a Nagy Magyar Bankok és Gyárak Részvényt. A földdel biztosított Jelzálog Levelek és a Székesfehérvári Kötvények vásárlása is tanácsos. Ezen értékpapírok bármikor visszaválthatók koronákra, vagy dollárookra. Irjon felvilágosításért.

Magyar korona bankjegyeket a legolcsóbb tőssdei áron adunk.

KREMER & HÓDOSSY

149 BROADWAY, NEW YORK

A budapesti Árv. és Értéktörzse tagjai, az egyetlen óriási bankbizományi cég, melynek Amerikában saját irodája van.

As esküdtszék b...
ta ki a milli...
hogy kocsijan...
KALAMAZO...
30. — John Du...
roiti milliomm...
tomobil-gyáros...
sét és Rex E...
nemőket tegnap...
bűnösnek mondt...
vadásban, Logy...
rálmas szesz...
és azal mások...
lenül kínálgatták...
védjei felelőse...
a bíróság nem...
isíletet.
Dógré és Ear...
iken éjféltájon...
meghívtak kocsi...
úrúgyvel, hogy...
sáig után hazav...
lyett azonban...
fik a városból...
italai kínálgatták...
Mjss Empell...
a Western Sta...
intézetnek egyk...
három leány egy...
jédt és kiuprot...
esből és snyol...
vedett. A más...
egy tanítónője...
nadik pedig egy...
A michigani...
mében a rádlott...
börtönre vagy...
bírságra, vagy...
ítheti a bír...
A NO...
ÖRE...
Közisztületben...
LOS ANGE...
William H. Me...
huszonöt év óta...
Farmers and M...
nal Bank kápré...
90.000 dollárt...
készenpénzből. H...
egy fillérhez se...
félre kísértés ne...
Mikor aztán me...
örög ember let...
szegedott: —
"Oh azok a...
mint minden or...
futottam utána...
hogy leküzdhet...
hogy öhlessem...
nem tettem. Bol...
engedtem nekik...
Az öreg ur na...
serevé ezek ell...
len. "Csak egy...
na, valamelyik...
visszattem vel...
előtt még késo...
man kapták un...
Kedveskedő sz...
körül és én ne...
állni a bizelme...
mit is tettem...
laki 90.000 dol...
léje egy létra...
mondja: Ez a...
ha elég ügyes...
kaparitsd." —
Az öreg úr sz...
biztonsági öre...
te volt bizva...
banknak egyik...
galmazta neki...
a bankviszáró...
bankot. Ö mon...
az egyik japán...
ben kilencven...
rost láttot, a...
venni onnan a...
hónapokon ker...
totta a fiókot...
ségevel, kivette...
adta Mrs. Ann...
tyrés, egy öre...
ki ötször ment...
gy gondolkoz...
"Ugy érezte...
hatom a nagy...
égetett a lop...
hamarabb tu...
adni. Mikor t...
egyik vendég...
tam neki, hog...
volt a szákm...
HARM...
ÖLT...
Az anyagi ka...
utolsó becsles...
CHICAGO...
viharok szánt...
beérkezett leg...
azt mutatják...
dők és ciklon...
llinoisban...
rmincöt em...
kerülték.
A jelentés...
nél megállási...
sok esetben

Ellítelik a Dodge fiut

As esküdtsek bünösnek mondták ki a milliomost abban, hogy kocsiján italokat vitt.

KALAMAZOO, Mich., apr. 20. — John Duval Dodge detroni milliomost, Dodge volt autómobil-gyáros fiát és örökösét és Rex Earl kalamazooi bírókat tegnap az esküdtsek bírósnak mondták ki abban a vádban, hogy autómobiljukon viláms szeszes italokat vittek és azal másokat ott törvénytelenül kímálgatták. Az ifjak ügyvédek feleltek és e miatt a bíróság nem bírdekte ki az ítéletet.

Dodge és Earl március 11-iken éjjel három leányt meghírtak kocsiukba, azzal az ürüggyel, hogy a tanulmányok után hazaviszik őket. E helyett azonban kihajították velük a városból és a leányokat itallal kímálgat meg. Miss Emeline Kwakernak a Western State tanítóképző intézetnek egyik növendéke, a három leány egyike, igen megijedt és kiugrott a száguldo kocsiából és súlyos sérüléseket szenvedett. A másik leány szintén egy tanítónője volt, a harmadik pedig egy barátjának. A michigani törvények értelmében a vádlottakat egy évi börtönrre vagy ezer dollár pénzbírságra, vagy mind a kettőre ítélték a bíró, belátása szerint.

TÁRSADALMI ESEMÉNY

A "FEHÉR ASZTALNÁL"

Herczeg Ferenc beszéde a Széchenyi vacsorán

A "SZABADSÁG" budapesti levelezőjétől

C SÜTÖRTÖKÖN, március 30-án, este kilenc órakor tartotta a Széchenyi Társaság márciusi vacsoráját a Dunapalota nagyertermében. Az immár társadalmi esemény-számba menő Széchenyi vacsora ünnepi szómba ezúttal Herczeg Ferenc volt, akinek mélyen szántó gondolataival tett gyönyörű beszéde méltón sorakozik. Rákosi Jenő, gróf Teleki Pál és Pekár Gyulának az eddigi Széchenyi vacsorákon elhangzott értékes szónoklataihoz. Erdekés újdonsága volt az estélynek, hogy azon a meghívottak felelősegei közül először vehettek hölgyek is részt bantetben. Herczeg Ferencnek és Dobay Istvánnak az "Új Idők" és a "Társaság" főszerkesztők voltak az idejaja, hogy: Miért is járunk ki a nőket úgy összejevetelinkből, melyek célja a társadalmi élet banális keretén átnyulnak s a minden nemes iránt a férfiaknál is fogékonyabb asszonyi lelket új eszmékkel telíti meg, szükebb családi életükbe friss gondolatokat visz. A "ma asszonyát" más is érdeklő már, mint a tánc, a flört és a kártya, miért ne hallgassuk meg asszonyaink komoly irányú szónoklatainkat is, melyek ugyan a társaság virágborította fény asztalánál hangzanak, eszmékörük azonban a másé szánt, távolba tekint, a jövő nemzedék elvárásainak veti el magját. A nő minden új és szép gondolattal szívesen törődik s ambícióit sarkalja, ünnezteti emeli, ha komoly dolgokra is fogékonyak, képesek tart-

ják. Az elhangzott szó lelkébe vésődik, a tetsző eszmét tovább fújja, otthon megbeszéli, gyermekei lelkébe is átülteti. Talán szokatlan s pillanatra gondolkodóba ejt, mert újszerű a gondolat, — bankett, asszonyokkal. De hogy a szokatlan nem mindig fölösleges is, bizonyítja a márciusi vacsora nagy sikere, az a komoly érdeklődés, mely megelőzte, kísérte, s amely Herczeg hatalmas beszéde alatt egy percig sem laudakt, egy pillanatilag nem vesztette erejét. Több száz vendég, a magyar közép- és alszozs-ava, ondenben, figyelmes áhitattal hallgatta az irófedelem nagyszerű szavát. S mikor a szónok beszéde végén körvonalozott, örült a szívünk: a szemekből csillogó értelem, meleg megértés sugárzott. Mint irásai mindíg, Herczeg a szavával is győzött, s a leggyőztes tábor ezúttal fényes asszonykorszora volt.

A Széchenyi társaság márciusi vacsorája nagy erkölcsi sikere mellett fényesül kiállott tüzpórája a magyar asszonyok komoly eszmék iránti érdeklődésének. A társaság legközelebbi lakomáján Dr. Berzevics Albert, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, fogja az ünnepi szónoklatot tartani, ugyanakkor fogják Berzevics Albertet a Széchenyi társaság elnökevé is választani. Az immár országos jelentőségű Széchenyi társaságot Dr. Dobay István, a "Szabadság" európai munkatársa alapította. Historicus.

DETROIT MEGSZÁVAZTA A VILLAGOS MEVÉTELET.

DETROIT, apr. 19. — A város közönsége négyszeres többséggel megszavazta a városi világyos vonalak megvételét. A Detroit United Railways társaságtól 19,850,000 dollár vételárban, amint azt Cenzus polgármester és a részvényesek igazgatósága megállapította. A kilbön szavazás eredménye 55,658 szavazat a megvásárlás mellett, míg ellene csak 12,198 szavazatot adtak le. Ez a szavazás közel harminc évi vizsgálkodásnak veti végét. Május 15-én mennek át az összes vonalak a város tulajdonába és kezelésébe egész felszerelésükkel. A villamos vonalak 360 mérföld hosszúságúak.

A NOTRE DAME APACAREND ZÁRDÁJA LÉEGETT.

MONTREAL, Canada, április 20. — A Notre Dame apácarend konventje tűz martalékaul esett Point Au Tremblésben, s romokban hever. A kárt 150,000 dollárba becsülik. Növendékeinek száma 322, de azok husvéti szünidőre utaztak, s nem voltak a zárdában a tűzvész idején.

AZ ELSŐ GABONASZÁLLÍTÓ HAJÓ BEÉRT A KIKÖTŐBE.

BUFFALO, N. Y., ápr. 20. — A T. K. Mather clevelandi gabonaszállító gőzös elsőnek érkezett be az hajózási idényben az itteni kikötőbe.

Maryland a világ női központja

A League of Women Voters konferenciájára sietnek a delegátusok Baltimoreba.

LADY ASTOR SZEREPE. A konferenciára Dél-Amerika is küldött delegátusokat.

BALTIMORE, apr. 20. — Az American League of Women Voters és a Pan American Conference alkalmával Baltimore városával az Egyesült Államok női központja lett. A konferencián, amelyen Dél-Amerika női szervezetei is képviselték magukat, megakárják állapítani azt a programot, amelynek alapján a nők a jövőben sikeresebben, eredményesebben gyakorolják politikai jogukat. A tanácskozás résztvevői nem tartják kizártnak azt, hogy a baltimorei megbeszéléseknek olyan eredményük lesz, amely végül is a nők nemzetközi konferenciájához fog vezetni az általános lefegverzés érdekében. Lady Astor, az angol parlament amerikai születésű tagja, hatalmas beszédet fog mondani a konferencián, amely pénteken este fog elhangzani. Beszédében meg fogja mutatni és ki fogja jelelni azokat az irányelveket, amelyek mellett hatalmas és eredményes lehet érvényesíteni a világ nőinek szavazati jogát. Mrs. Maud Wood Park, a League of Women Voters elnökeinek kijelentése szerint a világ boldogulása elsősorban a nemzetek egymás közötti békéjétől függ. "Hitünk, — mondotta a többi között, — hogy a békét szolgálják, a nemzetek közötti megértést szolgálják, ha egyébbel nem, hát azzal a ténnyel, hogy a konferenciánkon a különböző nemzetek érdemes női képviselői jelen vannak. Az a körülmény, hogy azokat a kétértelmű problémákat tárgyalásra kerültek össze, arra enged következtetni, hogy a nagyvilágot érintő jelentős kérdések tisztázásához is hozzájárulnak majd."

Richie marylandi kormányzó a meggyújtotta meg a konferenciát, amelyben öszintezavakkal üdvözölte a delegátusokat. A megbeszélésre kerülendő kérdések sorában a nevelés, gyermekügy, a női ipari elhelyezkedése, a női politikai és gazdasági jogainak ügye a legjelentősebbek egyelőre. A megnyitót gyűlést Miss Grace Abbot elnökölte. A gyűlésnek kétségtelenül Lady Astor szereplése lesz a kimagasló pontja. Hétfőre vagy kétfőre delegátust várnak Baltimoreba, akik hét millió amerikai női szavazatot fognak képviselni. A League of Women Voters konferenciájának a többi között egyik fontos kérdése az lesz, hogy a nevezett szervezett választások alkalmával politikai jelöltek, vagy sem. A kérdés tárgyalása alkalmassint sok vitára ad majd okot. A konferencia záró-napján Hughes külügyminiszter és Geddes angol követ fog beszédet mondani. Miss Sofia De Ferrari Rojas, aki Chilel képviseli a konferencián, azon reményének adott kifejezést, hogy a baltimorei tanácskozás erősen hozzájárul majd latin Amerika és Észak-Amerika közeli kapcsolatához. Hasonlóképpen nyilatkozott Miss Mercedes Lajdes is, aki Hondurasból érkezett a konferenciára.

Valahányszor lábam

Izzadni kezd, ha fáj, Ha ég, ha kipálladt, Ha feldagadt, ha butykös, Ha fáradt, kimerült, csak a

SUDORINT

Valóságos áldás a Sudorin a fájós, érzékeny lábra. Nagy üveg Sudorin a hozzávaló szappannal együtt egy dollár és 50 cent. Sétélküldi az egész világot a kizárólagos készítő:

Vörös Kereszt Patika

8901 BUCKEYE ROAD, CLEVELAND, OHIO

A NŐK 70 ÉVES ÖREG ÁLDOZATA

Köztisztelőben álló bankalkalmazott, akit vénségére szédtettek meg a leányok.

LOS ANGELES, apr. 20. — William H. McFee, 70 éves, huszonöt éve a los angelesi Farmers and Merchants National Bank kirobált kincstörőse, 90,000 dollárt lopott a bank kasszájából. Huszonöt éven át egy fillérhez sem nyúlt, semmiféle kísérlet nem fogott rajta. Mikor aztán most elfogták, az öreg ember letört és sirva panaszkodott: "Oh azok a leányok! Igen, mint minden öreg bolond, én is futottam utánuk. Úgy éreztem, hogy leküzdhetetlen a vágyam, hogy ölelhessem őket. Egyebet nem tettem. Bolond voltam, hogy engedtem nekik, ez az igazság." Az öreg ur nagyon el van keseredve ezek ellen a leányok ellen. "Csak egy szót szölvöl volna valamelyikük és én azonnal visszatettem volna a pénzt, mielőtt még késő nem lett. Hármukat kaptam meg ezt a pénzt. Kedveskedő szavakkal hízleltek körül és én nem tudtam ellentálni a hízlelésüknek. De hát mit is tegezen az ember, ha valaki 90,000 dollárt lebegtet feleje egy létra tetéről és azt mondja: Ez a pénz a tied lesz, ha elég ügyes vagy, hogy megkaparítsd."

Ellátogat és mikor megmutattam neki a pénzt, azonnal elvette és kebelébe rejtette és nem sokkal később el is távozott. Mi-lyen bolond is voltam, hogy ilyen nében bízam! Mikor megint találgattam vele, kértem tőle a pénzt és megállapodtunk abban, hogy 10,000 dollárt tartarha, és 5 lesz a bankárunk. Ő azonban nyugodtan azt mondta, hogy 6 már a pénzt befektette és így elvitte 50,000 dollárral. Ott volt aztán a 28 éves csinos Helen Boyd, akinek szintén része volt az öreg szerelmi kalandjában. McFee örökre fogadta ezt a leányt és otthonába vitte, hogy vele és öreg feleségével lakjék. "Úgy szerettem, mint az életemet," mondja róla az öreg. "De mikor a pénzt megkaptam, meglelt, körülöregtél és elmondta, hogy nemnyire szeret őt is engem és minden ilyen vallomás körülbelül ezer dollárral került. Úgy esalt ki tőlem négyezer dollárt egy ülőhelyemben, aztán kiment, találgatott a fiatal kedvesével, felült ennek az autómobiljára és elrohant. Később egyik barátjával egy szépítő helyiséget nyitott. Erre a barátjával is sok pénzt elkötött. Pedig ez volt az, aki a gyanturám irányította. Elmondta nekem, hogy szeretnék megvenni egy gyémánt gyűrűt és ő hajlandó volt rá, hogy megvegye nekem. A vendéglőben adtam át neki ezer dollárt, a mi meglátták a detektívek és így kerültem én a börtönbe."

Mind a három nő azt mondja persze, hogy ők nem tudták, hogy a pénz lopott. Pénz. A fiatal irnok is tagadja, hogy része lett volna a rablásban. Mrs. Flaherty azt mondja, hogy ő a gyönyörű házat és mindent benne, amit ezen a pénzen vett, visszaadja a banknak, mert őt nagyon bántja, hogy a pénz lopott pénz volt. "McFee nagyon kedves öreg ur," azt mondja, "csak egy nagy gyöngyöcske van: a szép leányok. Lány a szive, mint a vaj, és ha ezek pénzt kérnek tőlem, nem tudja tőlük megtagadni."

Harding elnöknek Joffre marsall a többiek között ezeket mondta: "Az én hazám nem felejtheti el szövetségeseit és azok között az amerikai hadsereget, mely saját tisztjeinek vezénylete alatt oly diadalmosan kivette a maga részét az ellenség fölötti győzelemből. Remélem, elnök ur, hogy azok a kötelek, melyek sok esztendőn fűtöttek össze ezt a két országot, a jövőben sem fognak felbomlani, sőt segíteni fognak bennünk a világbéke biztosításában és fenn tartásában." Az American Legion a szolgálati rend nagykeresztjével tüntette ki a marsallt.

HARMINCÖT EMBERT ÖLT MEG A VIHAR

Az anyagi kár Illinoisban, Indianában és Missouriban a legutolsó becslések szerint három millió dollár rug. — Segítség a szenvedőknek.

CHICAGO, apr. 20. — A viharok szántóta vidékekről beérkezett legutolsó híradások azt mutatják, hogy a tornádók és ciklonok Indianában, Illinoisban és Missouriban rímncöt embert az életükért. A jelentések összegzésénél megállapították, hogy igen sok esetben duplán számították a halottakat, mert a megromlott távírvonalak folytán egyes esetekről két tudósítást is küldöttek, hogy biztosabban idejérjen. A legutolsó becslések szerint az anyagi kár három millió dollár értékű lehet. A Vörös Kereszt központi osztálya segéllyel látja el a szenvedőket.

CHICAGO, április 20. — Rosa és Josefa Blazek szíamí ikrek hagyatéka \$400 készpénz, a bírósághoz gondnok kinevezése iránt benyújtott kérvény adatai szerint. Elhalálozásuk idején azt mondták, hogy jelenlegény vagyonat hagytak hátra

Joffre az elnökéknél

A vendégek tiszteletére Harding elnök fényes estélyt adott.

WASHINGTON, április 20. — Több mint négyezer vendég volt jelen azon az estélyen, amelyet Harding elnök és neje adott tegnap a Fehér Háiban Joffre marsall és neje tiszteletére. A vendégeket a két terem ben fogadta az elnöki pár, a kiknek ebben Weeks hadügyi és Denby tengerészügyi miniszter és feleségei segítettek. A Fehér Háznak három bejárati ajtó érkeztek a vendégek az előkelő estélyre, melyet a szesz legényesebb elnöki ünnepeinek mondának. A zenét a tengerész-zenekar szolgáltatta. Ezt a fogadtatást eredetileg február 23-ikára tervezték, de akkor elhalasztották a Róma léghajó katasztrófája miatt.

TARTHATA TLAN BÉKESZERZŐDÉS

Borah szenátor a német-orosz szerződést a szövetségek politikájának tulajdonítja.

WASHINGTON, D. C., apr. 20. — Borah szenátor az International News Service-nek írt, amelyben azt állítja, hogy az orosz-német szerződés, sőt talán, még helyesebben az orosz-német szövetség a szövetségek hatalmas ostoba politikájának eredménye, amelyet a fegyverszünet megkötése óta folytattak. Majdnem az a látszat, mintha maguk a szövetségek fogalmazták volna meg ezt a végzettsé szerződést, a szerződés blankettát odanyújtották az oroszoknak és németeknek azzal a megjegyzéssel, hogy "most írjátok alá."

Amikor az angol-amerikai-francia-japán szerződést megkötötték, ezek a nagyhatalmak Oroszországot teljesen kihagyták a játékból. A japánok, eléggé örösek érezvén magukat, arra az álláspontra helyezkedtek, hogy most már nekik szabad a vásár Oroszországban, helyesebben Szibériában s mindjohabban előrenyomultak a csapataikkal a mesz-szi Keleten.

Amikor Lloyd George összehívta a génuai konferenciát, a fentemlített négy nagyhatalom közül háromnak a megbízottai tárgyalásokat folytattak az angol miniszterelnökekben, ahol mindenütt a legnagyobb szíveséggel fogadták. Oroszországgal és Németországgal szemben. A tárgyalásnak az volt az eredménye, hogy Oroszországgal közölték azokat a feltételeket, amelyek mellett a génuai konferencián részt vehet és Németországnak tudtára adták.

Ha nemzetek szövetsége csakugyan kívánatos dolog, akkor érthetően, hogy Európa részére miért ne legyen ajánlatos a német-orosz szövetség. Nyilvánvaló, ha az Európa létét érintő gazdasági kérdésekben Oroszország és Németország meg tudja érteni egymást, akkor csakis az a helyes és logikus, hogy megérthessék egymást. S hogy ennek a megértésnek az előnyeit Európa általában élvezze, az csak természetes. Lloyd George a génuai konferenciát megnyitó beszédében azt mondta, hogy az európai nemzetek szüntelen meg egymással vicsoztán a fogaikat. A németek és oroszok úgy látszik, megfogadták a tanácsát, mert hiszen szövetséget kötöttek. Nagy magányosságuk és önévedelmére kikövetelődő helyzetük birtokában a szerződés megkötésére. Mután, meggyőződésem arról, hogy a versaillesi konferencia határozatait nem lehet foganatosítani s a módosításokba a hatalmat gyakorló nemzetek nem halandók belemenni, arra a következtetésre jutottam, hogy a jelenlegi siralmas helyzetet semmiféle konferencia nem fog tudni változtatni. Európa tökéletes talpraállítást csak a versaillesi békeszerződés teljes revíziójával lehet biztosítani.

HOL VAN A KIS ABEL?

MR. és Mrs. John Kohler, irromontain, Mich. lakosok immár tizennyolc éve hiába. Idejük nem pócsolták el hiába. Tizennyolc gyermeknek adott életet Mrs. Kohler. Ebből egy meghalt. Maradt tizenhét. De ez a tizenhét is sok, bár közülük csak tizenhárom tartózkodik állandóan otthon. De még ez is sok. Olyan sok, hogy az apának, este, ha hazatér, katalógust kell olvasnia, hogy mind jelen vannak-e. A mama, az azt a szisztémát hozta be, hogy délen, mikor kenyert vág, vagy a vacsoránál, minden karj után a megfelelő gyermek nevet mondja. A napokban haj volt. Elmondta pontosan a nevetek, még is, egy karj hiányzott. Az egyik gyerek csalt. Zeebrogvott egy karjijal. A gyereknek végül a házmunkát — sok kicsi sokra megy a lapon. A munka fel van osztva, a nagyobbak végzik a nehezebb dolgot, a kisebbek könnyebbet. A legkisebb, aki hét hónapos, egyelőre semmit se csinál, csak sir. Sir, hogy ő a tizenharmadik.

AZ ELHUNYT SIAMI IKREK HAGYATEKA CSAK \$400.

CHICAGO, április 20. — Rosa és Josefa Blazek szíamí ikrek hagyatéka \$400 készpénz, a bírósághoz gondnok kinevezése iránt benyújtott kérvény adatai szerint. Elhalálozásuk idején azt mondták, hogy jelenlegény vagyonat hagytak hátra

Garantáljuk,

hogy pénztárád megelégedésig olyan árnyalmas legúj színtel, mint legúj árnyalmas s lapban pénzének becsiszolás napján hirdette van.

Mai árnyalmasok a következők:
1000 magyar kor. \$ 1.40
1000 osztrák kor. \$ 0.16
1000 csehszlók k. \$ 20.10
1000 jugoszláv kor. \$ 3.50
1000 román lei — \$ 7.70

Árnyalmasny nyagobb színtel, mint legúj árnyalmasok a következők:

6 koronás magyar v. l. színtel 100 db \$ 2.00.
Csehszlók Választólyer 2% koronás \$ 3.50
Otven darabonként

Irjon kültégyezsekről!

S. DE VITA, Bankár
2105 FIRST AVENUE
NEW YORK
(108-ik utca sarok)
— Állami felügyelet alatt! —

TÁRSAS UTAZÁS

Május hó 2-án, a világ legnagyobb és leggyorsabb express hajójával, az

AQUITANIA

(64,000 tonnás gyors gőzös!)
Nagyüzletelő György Lajos Toledó, O. ref. lelkész ur személyes vezetésével.
A hajó egy egész Budapesti, vasúti jeggyel együtt \$114.50.
A hajó 6 nap alatt megy át a vízen és külön vonat viszi az utasokat Budapestig, úgy hogy 8 nap alatt otthon vannak.
BOGAR LAJOS tiszteletos elvállal mindenféle hazai ügyekben megbízást.
Utleveket beszerzünk.
Kihoztali ügyekben az iratokat küllitjük.
Pénzt küllitünk a legolcsóbb napi áron.
Irjon felvilágosításért még ma.

OCEANIA CO.
OLASZ A. FERENC, üzletvezető
306 EAST 13th STREET,
NEW YORK, N. Y.
kp-z-áll

Nyári Félcipők

K ÖNNYU és hús, síkkes minden részletében. Ön kedvelni fogja a fess és divatos megjelenést és tartós viseletet, melyet ezen új E-J model nyújt.
E-J módszer szerint készülnek, tet-szeni fog szemének, lábának és pénz-tárcájának.
\$6.00-tól \$7.00-ig
Egyébb divatok és minőségek
\$4-tól \$5-ig
Vegye meg egy helyi üzletben, melynek ablakában az Endicott-Johnson kiirat megvan.

ENDICOTT-JOHNSON SHOES

"JOB CIPŐK KEVESEBB PÉNZERT"

tosabb, leggyorsabb.
ŐI ÜGYEK
TÉTEK
nion Bank
János
Fiók-
1597 Second Ave
City

FRANK G. NUNN
TÉMETÉS-RENDEZŐHÖZ
2024 LORAIN AVENUE,
a Turn Hallal szemközti.
1116 Ambulance. Invalíd kocsi,
1116 Lincoln 1711. — Ugy. Lorain 162

Conkey's
eredeti Buttermilk (iró) a
csibék kezdő eledel.
A kis csibe és őtől a hentes k...
FEL SÜRÜ IRO:
A Conkey paratlan! Az egyedül
adó eledel, az eredeti és kipróbált
conkey-módszer szerint elkészítve,
csak felső iró használatuk.
Mindem eledel, amely csibék kezdő
eledel, az eredeti csomagolásra. Kivá-
ra nagyon küllitünk egy érdekes
aromifűszert.

BANKHÁZA
NEW YORK
Bankháza Amerikában.

BankhÁza
NEW YORK
Bankháza Amerikában.

onal Bank
& Trust
any
Cleveland
81 87 93 99

HÓDOSSY
Y, NEW YORK
Hódossy társai, az egyet-
es, melynek Ameriká-
rodja van.

NDI-K-A

LEÁNYKA LEUGROTT A VASUTI HIDRÓL

...tek a közeledő Rapid villamosról a leveté- agukat a harminc láb mélységbe.

NYKETTŐ FELÉPÜL

...mentek játszani a leánykák.

...apid Transit vonalnak a...ve, és McCurdy ave...ezesen levő hidján hát-...agukat a harminc láb mélységbe.

...nykettő felé-...mentek játszani a leánykák.

...nykettő felé-...mentek játszani a leánykák.

ÖNKÉPZŐKÖR KÖZGYŰLÉSE

Clevelandi Magyar Önkép-...most vasárnap délután...évi közgyűlést a 2054...roadon levő disztermé-

...közgyűlés egyik fontos ese-...a tisztújítás lesz.

E. VARGA

...VARGA...ogy és JOGNAACOS...society for Savings Bank Bldg...Cleveland, O.

ÉPÍTESSEN!

...vass legalkalmasabb a meglez-...ha kifutott telke van, keresse...és minden adok önnek felvált-...és díjmentesen.

PÉNZ

...GNAPI PÉNZARAINK EZEK...VOLTAK: Magyar korona...\$1.45 Cseh-izlávok...\$20.40 Jugoszláv...\$3.50 1000 osztrák...\$17.50 1000 román...\$7.85

THE LOWY INVESTMENT COMPANY

11207 BEUCKEY ROAD CLEVELAND, O. Garfield 2554

MI UJSÁG A SZÜLŐFÖLDÖN?

MAGYAR TUDÓSÍTÁSOK BUDAPESTI JELENTESEK ÓHAZAI UJSÁGHIREK

A magyar biráknak helyzete

A birák, a korgó gyomor és az idealizmus.

BUDAPEST, márc. 30. — (A "Világ" tudósítása.) A független magyar bíróság az, amelyre mint az ország egyik legerősebb, erkölcsi- esben megingathatatlan pillérére szöktek hivatkozni. Már szinte közhelyként harszánják, hogy a magyar birói es ügyészi kar előtt kalapot kell emelni, kérdés azonban, hogy a legrongyolt biráknak nemcsak a módjukban lesz-e a közsöntést mi- veli viszonyonál. A helyzet az, hogy a birák a rohamosan növekvő drá- gassággal nem tudnak lépést tartani és ezért kénytelenek voltak gazda- sági helyzetük megjavítása céljából mozgalom indítani. A köztisztvisel- lők közül tehát a birák azok, akik a békietlenkedő köztisztviselők közül elsőnek léptek ki nyomorukkal a nyilvánosság elé.

A Budapesten székelő első folya- modású birák, mint ismeretes, mar- cius ötödikén értekezletre gyűltek össze, amelyen mintegy százharmin- can jelentek meg, a polgári birák közül azonban csak harminc képvisel- telték ottmaradt társaikat. A birák javadalmi fokozásával nem az állam háztartását akarják megter- helni, hanem a különbözetet a jogke- reskedő közönségre kívánják áthárítani, amennyiben az állam birói bé- legyilletékek léptetne életbe. A mozgalom vezetője, dr. Bigner Józ- sef királyi ítélőtáblai bíró, ezzel kapcsolatban cikket közöl a Magyar Köztisztviselők Lapjában, a melyben többek között megemlíti, hogy a birói bélyegilletékek életbe- léptetésével a birák anyagi helyzete- ben feltétlenül javulása állna be. Ez pedig nem csupán egyéni érdek- ből történne, mert a népleleknek az élet forgatagában a biró nyújtja a legmagasabbat a feltétlen hitet az emberi igazságban. Fontos, hogy a birói hivatal ténye a jogkereskedő köz- önség előtt el ne homályosodjék, mert különben a bíróságot vetett hit- zalom, a birói hatalomra vetett hit- menthetetlenség elvész.

A birák mozgalma még kezdő stádiumban van és valószínűleg ezért nem történetek intézkedések a birák gazdasági helyzetének felcsob- helyről való megjavítása céljából. Mindössze annyit történt, hogy a mozgalom miatt bizonyos vizsgálá- tot indítottak és annak viláosítá- sáig komolyabb folytatása is lesz.

A határozat szerint a birói és ügyészi kar kívánja a legszűkebb polgári viszonyok között való meg- tisztítását biztosítani és ennek fe- derésül a birói bélyegilletékek mi- előbb életbe léptetését. Kívánják a főemelt lakbérének és a rendkívül gyengylen a státustörvényben meg- állapított törzsfizetés után való fo- lyósítását. A kedvezményes ellá- tásra vonatkozó rendelkezések olyan módosítását, hogy a termé- szetben kiszolgáltatott ellátási ke- zdemények adagoltonként a tényleges szükséglet mérvére feleltesse- nek és hogy meghatározott időn be- lül a természetben ellátás forgalmi értékeinek megfelelő pénzbeli kiutá- lását bárki kérelmezhesse. A hatá- rozat meggyidi pontja kéri az 1919- évi tavaszán, a Károlyi-uralom alatt történt összes köztisztviselők egy- tükü előléptetéséből kizárólag a bi- rák és ügyészek kimaradása követ- kezőben származó súlyos jogserel- mek reparálását. Ebből kifolyólag, hogy az elsőfoku bíróságánál mi- fordító birák és ügyészek a királyi Kuriahoz is kinevezhetők legyenek és a státustörvény rendelkezései- nek megfelelően, az elsőfoku bírósá- goknál elnyerhessek a kuriai bi- róik címét.

A tizenkettő óra utolsó pillá- natát éljük — folytatja a határo- zat — és a legesetebb nyomor hullá- mai alomástok azt a sziklát, a melyen a sokat szenvedett hazánk épülete tisztán és hozzáférhetle- nül örökdió a jogrend, törvényisz- telet, személy- és vagyonbiztonsá- g felett. Ha a szikla elmozdul, gaz- seomlók a rajtaemelt épület, amely nek mi vagyunk a papjait.

Ha bármily maKcs köhögesben szenved, forduljon az "ARANY SAS" Gyógyszertárhoz 3315 LORAIN AVENUE CLEVELAND, O.

...ahol biztos szerrel szolgálunk. Vidékiek írjanak. Bármily baj- ban is szenvednek, szívesen ál- lunk rendelkezésükre. s p V-411

HOGYAN DOLGOZIK A CSEH DEMOKRÁCIA?

Benes tárgyalit Zemplén, Ung és Sáros magyarjaival. — A cseh kormány nem ad Russzinkónak autonómiát, mert fél a magyar többségtől.

BUDAPEST, márc. 31. — (Az "Est" tudósítása.) — Benes utazik Párisba. — Benes utazik Londonba. — Ezek a sűrűn megjelenő hírek csak olyanok, mint a fényes estély- nyel és nagyvilági zsurok, a melyekkel a háztartás ezer mindennapi gondját és baját eltakarják. A csehszlovák állam háztartásának bizony van ezek között ezer gonda-baja és ezek között a legégetőbb és a legkevésbé ismertek egyike: a Podkarpátokja Rusa, a Kárpátok alatti Orosz- országsors.

Ez a fantasztikus nevű ország magyar föld, része az egykori Magyarországnak, az ungmegyei Ordarnán, ahol a mult heten volt biróválasztás, a lakosság túlnyomó része, még a rutének is, magyar jelöltre adták szavazatukat, a máramarosmegei Rahón pedig, ahol minap volt a képviselőtestület választása, a szavazatok nyolcvannaloz szá- zaléka esett a magyarra, a cseh kormány tehát joggal fél attól, hogy ha en- nek a területnek autonómiát ad és összehívja a tartomány- gyűlést, akkor ennek az au- tonóm törvényhozási testület- nek a többsége magyar lesz.

A prágai tárgyalásokon a cseh kormányt dr. Benes mi- niszterelnök képviselte, a párt- kol részéről pedig a követke- zők vettek részt: a magyar kizárólagi párt részéről: Egy- Ferenc földbírtokos (Kisgeős) elnök és dr. Bakó ügyvéd (Beregassás) alelnök; a ke- resztényszocialista párt rész- ről: dr. Kerekes István orvos (Ungvár); a magyar jogpárt részéről: dr. Korláth Andre- ügyvéd (Ungvár). Ez auto- nom-párti ösllakókat Árky Ákos nyug. honvédelezkedes képviselte, a magyaroktól el- különített zsidó polgári párt képviselője dr. Salamon Kál- mán ügyvéd volt, a zsidó kom- zervatív párt képviselője Weisz Kálmán kereskedő (Ungvár), a cionista párt dr. Sniegel József ügyvéd. A ru- tén pártoktól szinten megfele- lő kiküldöttek képviselték. Az autonóm ruzsin földmivesek szövetség képviselője dr. Ka- minzski József ügyvéd (Ung- vár); a ruzsin kizsazdapárt dr. Volosin Ágost képezdi igazgató, a volt forradalmi ruzsin nemzeti tanács elnöke

cseh nyelven ismertette a tár- gyalás anyagát, megemlékez- ve a költségvetésről, a föld- reformról, az iskolakérdésről (melyet a magyar nyelv teljes kizárásával óhajtanak megol- dani), legutóljára hagyva a legfőbb problémát, az auto- nómia kérdését, a melyet né- hány általános frázissal intéz- te el.

A pártok többségének csak egy kívánása van: az autonó- mia megadása és a tartomány- gyűlés, a sojm összehívása. A cseh kormány pedig csak egyet nem akar: megadni az autonómiát és összehívni a soj- mot. Meg is van rá a jó oka:

A prágai tárgyalásokon a cseh kormányt dr. Benes mi- niszterelnök képviselte, a párt- kol részéről pedig a követke- zők vettek részt: a magyar kizárólagi párt részéről: Egy- Ferenc földbírtokos (Kisgeős) elnök és dr. Bakó ügyvéd (Beregassás) alelnök; a ke- resztényszocialista párt rész- ről: dr. Kerekes István orvos (Ungvár); a magyar jogpárt részéről: dr. Korláth Andre- ügyvéd (Ungvár). Ez auto- nom-párti ösllakókat Árky Ákos nyug. honvédelezkedes képviselte, a magyaroktól el- különített zsidó polgári párt képviselője dr. Salamon Kál- mán ügyvéd volt, a zsidó kom- zervatív párt képviselője Weisz Kálmán kereskedő (Ungvár), a cionista párt dr. Sniegel József ügyvéd. A ru- tén pártoktól szinten megfele- lő kiküldöttek képviselték. Az autonóm ruzsin földmivesek szövetség képviselője dr. Ka- minzski József ügyvéd (Ung- vár); a ruzsin kizsazdapárt dr. Volosin Ágost képezdi igazgató, a volt forradalmi ruzsin nemzeti tanács elnöke

és dr. Beszkid Antal eperjesi ügyvéd, volt Károlyi-párti or- szágyűlési képviselő, a volt orosz rada elnöke; a ruzsin kizsazdapártot még dr. Bras- csajkó Mihály ungvári ügy- véd, a ruzsin földmivespártot Mocskos Iván Amerikát járt nadragos magyar paraszt, a dolgozók pártját dr. Gagatko József, a cseh agrarpártot Ba- lozh Jurecsó (György), a ruz- sin szocialistákat Klocsurek János képviselte.

Mondani sem kell, hogy a rutének és a magyarok feltá- gását egy világ választotta el egymástól. A rutének is köve- teltek ugyan az autonómiát és a sojm egybehívását, de ők a soj- mot nem választás, hanem kinevezés utján óhajtják élet- be hívni és óhajuk az, hogy a tartománygyűlés tagjait a for- radalmi orosz rada nevezzé ki. Hogy a magyarok ebben a gyűlésben milyen képvisel- hető és milyen szerepek jut- nának, az könnyen elképzel- hető. Ezzel szemben a magya- rok a tárgyalásokon köröm- szakadtaig harcoltak azért, hogy ez a terület önálló kor- mányzóságot kapjon, hogy a prágai kormányban tárcanél- küli miniszterrel képviselve legyen, hogy a kormányzó az összehívandó sojm által jelölt három férfi közül a cseh köz- társaság elnöke nevezze ki, hogy a területen minden hivatalnokot ne az odatelepített csehnek, hanem az odaváló il- letőségű, lehetőleg ösllakók közül nevezzenek ki.

A tanácskozásokon dr. Be- nes cseh miniszterelnök kijel- lentette, hogy a cseh kormány több magyar iskolát ezen a területen felá- lítani nem fog, a statárium megszüntetésére és a cenzura felüggesztésére hajlandó, a területi autonómia megadásáról és a sojm egybe- hívásáról azonban hallani sem akar, mert ma még nincsen meg a garancia arra, hogy ez a választás a csehok javára útne ki és megtörténhetne ugyanaz, ami Ordarnán és Ra- hón megtörtént, hogy tudni- llik a szavazatok legnagyobb részét a magyarok kapnák. A miniszterelnök előterjesztését természetesen a prágai minisz- tertanács is magévá tette és a pártoknak az autonómia és a sojm egybehívására vo- natkozó javaslatait elvetette.

VAS.

— Kausz ügyvédet az osztrák- kok továbbra is fogvatartják. Kausz Gyula dr. szombathelyi ügyvédet az osztrákok letartó- ztatták magyarábarát agitáció- jára és Pelsődorrt tartják fog- va. Kausz ügyvéddel, együtt letartóztatták még három osz- ták embert is. Az antant-biz- tonság azonban lépéseket tett szabaddalra helyezésük érdeké- ben. Az osztrák hatóságok az antant-biztonság felszólítására a három osztrák szabadlábúra is helyezték. Kausz ügyvédet azonban továbbra is fogva tar- tották, mert ellene osztrák jel- lentés szerint lázadás címén el- járást tettek folyamatba. A szombathelyi ügyvéd szabaddal- rá helyezése érdekében újabb lépéseket tettek, de most már

IDEJÉNEK FELET ÁGY- BAN TÖLTÖTTE.

Egy farmer felesége elmondja, ho- gyan lett újra egészséges a Lydia E. Pinkham's Vegetable Compound használatával. Carter's Creek, Tenn. — "Három órával eselőt majdnem teljesen nyo- morék voltam. Időmnek felét az ágyban töltöttem el, olyan beteg- ség következté- ben, melyek a nőknél bizonyos korban bekövet- keznek. Használ- tam a Lydia E. Pinkham's Vege- table Compound Tablettá- kat és a Pinkham Sanative Wash-t. — Most már tel- jesen egészséges vagyok már két év óta. Eppen úgy dolgozom, mint bár- mely fiatalabb asszony, s miután farmer a férjem van elég dolgom Magam művelem kertemet, a csir- kéket gondozom és a mellett min- den hási munkámat végzem. Közöl- heti e levelemt, mert szívesen megteszek bármit más szenvedő nők érdekében, mert kitűnő szere- nem teljesen segítette, bajaim el- múltak." Mrs. E. T. Galloway, Carter's Creek, Tenn.

ZALA

— Elfogták a jugoszlávok. Szunyogh Lajos reszneki lakos Jugoszláviába ment át bevásá- rolni. Visszajövet elszedték tőle hátezer koronáját és a ma- gával hozott ruhát. Rádásul pedig még be is csukták tisznyo- lac esztendőre a felszabadítók!

Halálózás. Nagy részét mellett temették el Dabronca köz- ségét érdeműs és közzere- tetben volt igazgató-tanítóját és kántortartó Sárváry Józsefet, a símegei esperesi tanítói kör vi- lági elnökét. A buzdó néptani- gára abban az újonnan épült templomban ravatalozták fel, amelynek építési költsége az államfáradozása eredményének mond- ható. A tanítói kör nevében a símegei hívek nevében a zala- gógnafai plébános mondották bússbeszédet.

A gyorsan felmentett gyilkos nő

Férfiakból álló esküdtzsek rövid tárgyalás után felmentett egy gyilkos asszonyt.

A NÖVÉRÉT ÖLTE MEG.

Aszért ölte meg, mert viszonya volt férjével.

FREEHOLD, N. J., április 20. — A harmadik esztendő Hermina Henzelmant tisztára férfiakból álló esküdtzsek, teg- nap délután, rövid tárgyalás után felmentette. Az asszony január tizenötödikén megöl- te a nővérét, Gesine Wesselst, mert az szerelmi viszonyt foly- tatott a férjével.

Az esküdtzsek megalakítása három óráig tartott. A zsüri összevissza csak husz per- cig tanácskozott az eset felett. Azon az alapon mentették fel a vádlottat, hogy a gyilkosság elkövetésekor pillanatnyi elme- zavarban szenvedett.

A halgatóság zajosan meg- tapsolta az esküdtteket, mikor az ítéletet kihirdették. Az asszony elmondotta a tár- gyaláson, hogy a nővérét egy évvel eselőt hozatta ki Német- országból. Ő küldött pénzt ne- ki, hogy kijohessen Amerikába. — Őt hét alatt már rájöttem, hogy a férjem és a nővérem szeretik egymást. Készszer- rapaptam őket, hogy eszko- lözzenek. Aztán a férjem elvitte a nővéremet New Yorkba, azzal az ürüggyel, hogy találhat neki ott állást. En pedig ott maradtam egyedül egy maga- nyosan álló kis falusi házban.

— Karácsony előtt két héttel a nővérem visszajött hozzám és bevallotta, hogy együtt élt a férjével. Próbáltam tisztességesen el- intézni még ekkor a dolgot. Próbáltam lebeszélni őt arról az ösllétről. Azonban a nővé- remmel nem lehetett beszélni. Visszatartottam New Yorkba és tovább élt a férjével. Később én is felutaztam, keserű szemre- hánysá tettem mind a kette- jüknek a lakásukon. Aztán nem emlékszem semmire. El- voltam előttem a világ. Fogalmam sincs róla, hogyan gyilkoltam meg a nővéremet.

A férjürum megvadult

A bíróság nem engedi a "cave man" módosítást a házastá- sak között sem.

MINNEAPOLIS, Min. ápr. 20. — Irwin L. Stair itteni tár- sadalmi vezért a bíróság hatvan napi elzárásra ítélte azért, mert a feleségét "cave man" alapon, az ősember szokása szerint akarta szeretni. Mrs. Stair, aki kil- lőben a kerületi helyettes ügyészesnek a nővére és egy tekin- télyes volt bíróság leánya nem- lérg válópert indított a férje el- len és birói parancsot eszközölt ki, amelyben a bíróság megtil- totta a férjnek azt, hogy a tár- gyalások alatt az asszonyt és a gyermekeket moleztálja. Hétfőn éjjel, mondatja az asszony a bíróságon, a férje be- lépett a szobájába. Revolvert szorított az asszony oldalához és arra kényszerítette, hogy egy létrán lemenjen vele az emelet- ről.

"Lent beletaszított egy auto- mobilba," mondatja és "azután vadul kezdett száguldanai St. Cloud felé. Közben azzal fenye- getett, hogy mindkettőnk el fog pusztítani."

"Állandó fenyegetések között felvitte St. Cloudban egy szálló- dai szobába. Reggel aztán egy gázolínárúshoz hajtott a gép- pel és én megszóltam kísérletem meg." Ő azonban megfogott és rövid kiidelem után ott hagyott fetrengve a földön."

Ezután a férjét rendőrök vet- tek üldözöbe és csak többszörös revolverlövések váltása után tudták elfogni.

Lázasan fejeztek a dél- amerikai köztársaságok. (Folyt. az 1-6 oldalról.)

JÖVŐBELI EGÉSZSÉGE, TALÁN AZ ÉLETE FÜGG ATTÓL, A MIT MOST CSELEKSZIK. DR. BAILEY "SPECIALISTA" X-SUGAR VIZSGALAT \$1.00

Épített dreadnoughtjával. Argentina most azzal érvel, hogy Chile a tengeren, Brazí- lia pedig a szárazon mulja felül erejét. Nem régen jutott napvilágra az a hír, hogy Mangin francia tábornok meg- próbálta Argentínát is ráven- ni arra, hogy francia tisztek szerveztesse ujja hadsere- gét, amit azonban Argentína visszautasított, mire nagy vi- ták folytak arról a kérdésről, hogy vajjon a franciáknak vagy a németeknek a hadi szervezete alkalmasabb-e arra, hogy Dél-Amerika hadse- regeit ujjaszervezzék?

Nem tür erőszakot a bányász sztrájk körül a kongresszus. (Folytatás az 1-6 oldalról.) avagy győzelem. Amennyiben azonban a koszvidéket megszer- zeni sikerül, a unió biztosra veszi a győzelmet. A bányatu- lajdonosok már megretentek a szervezők nagy sikereitől és arra törekednek, hogy birói tiltó parancsokkal vessenek véget a dolognak.

INDIANAPOLIS, Ind. ápr. 20. — A bányászszervezetek beérkezett jelentések szerint a szénstrájk következtében a nyugati piacokon a szénárak nagyon emelkednek. Az india- nai és illinoisi bányatulajdono- sok által összehalmozott szén- felesleg rohamosan fogyóban van és ami megmaradt, azt visszatartják, hogy később még drágábban adják el azt.

CITY NATIONAL BANK CITY TRUST & SAVINGS BANK THIRD & MAIN ST. SAROK, DAYTON, O.

MI A LEGDRÁGÁBB KINCSE? AZ EGÉSZSÉGE. PARTOLA. GYOMOR ÉS VÉRZESTITŐ CUKORKÁVAL. PARTOS PATIKA

KIS HIRDETESEK

ARSZABASA.

KERESTETES, MUNKAT KERES, ELLATAS NYER VAGY KERES. BUTOROZOTT SZOBAK, KIADO LAKASOK 20 szag egy...

LEANY KERESTIK

LEANY KERESTIK Altalanos Hasmunkara, Kell, hogy keveset angolul beszéljen...

MUNKAT KERES - FERFI.

KERTI, valamint VEVOHAI VIRAGOK, apokali, nagyon eras ember, aki...

KIVETLES ALKALOM.

Cleveland egyik legnagyobb autómobil társaság, mely nagy szállítások...

ELARUSITOK

Komoly 10 megjelenésű állandó és havi...

KERESUNK FERFIKAT

A molinre mesterség megismerésére. Kintinó alkalom...

OGYONKOKET KERESUNK

DOHANY ÉS SZIVVÉNY ÉS VÉRERŐSÍTŐ...

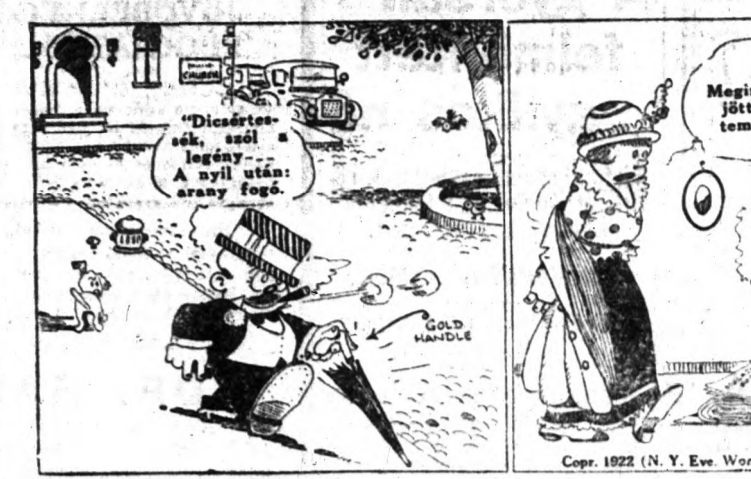
AUTOMOBIL BODY MUNKASOK

Body építők, Fém penelezők, Body festők...

THE BAKER R. & L. CO.

2180 W. 25th Street, Cleveland, O.

A CSALÁDI ÉLET GYÖNYÖREI.

Courtesy of Cleveland "News"

MUNKAT KERES - NO.

KOZEKORU NO munkat keres banyanaplásban, vagy városban. A gyermek...

KIADO LAKASOK.

4 SZOBA, gáz, víz bent, földszinten...

BORS IMRE ES NEJE

B. S. STIRATT, W. VA.

TARS KERESTETIR.

KOZEKORU MAGYANOS FARMER...

BUTOROZOTT SZOBAK.

CINOSAN BUTOROZOTT front szoba...

SZALLODAK.

HOTEL 15 Summers Street, Charlestown, W. Va.

MAGYAR BANYASZOK

35 szoba-50-75-100 szoba 35 all rendelkezésre. Jöjjenek...

BEKE ISTVÁNNA.

15 Summers St. Charlestown, W. Va.

LAKAS KERESÉS.

HA UGY ERZEL, hogy tudna elárulni...

ELADÓ HAZAK.

ELADÓ 9 SZOBAK HAZ, két család részére...

ELADÓ 2 EGYSZALADOS HAZ

ELADÓ 2 EGYSZALADOS HAZ egy-négy...

ELADÓ COTTAGE.

ELADÓ COTTAGE. Burger Ave. Brooklynbán...

ELADÓ 2 SZOBAK HAZ

ELADÓ 2 SZOBAK HAZ egy-négy szobás...

ELADÓ COTTAGE.

ELADÓ COTTAGE. Burger Ave. Brooklynbán...

ELADÓ 2 SZOBAK HAZ

ELADÓ 2 SZOBAK HAZ egy-négy szobás...

ELADÓ COTTAGE.

ELADÓ COTTAGE. Burger Ave. Brooklynbán...

ELADÓ 2 SZOBAK HAZ

ELADÓ 2 SZOBAK HAZ egy-négy szobás...

ELADÓ COTTAGE.

ELADÓ COTTAGE. Burger Ave. Brooklynbán...

ELADÓ 2 SZOBAK HAZ

ELADÓ 2 SZOBAK HAZ egy-négy szobás...

ELADÓ COTTAGE.

ELADÓ COTTAGE. Burger Ave. Brooklynbán...

ELÉLTETŐ

Keen kíváncsi érdekes és tanulságos könyv...

JOGI TANACS.

D. B. STONE. Magyar beszélő angol...

Alfréd Sáfrán

Magyar Ügyvéd. SAFRAN, NUCCIO & ROMANO...

Dr. A. PESSELEHNER

Magyarországban Angliában és Amerikában...

Német Gyógyítézet

684 UNION AVE., NEW YORK.

Vergyógyítás

DR. J. BACKY. 1631 SC. BROADWAY, ST. LOUIS, MO.

CSIZMADIA JANOS

AMERIKAI MAGYAR ÜGYVÉD.

LEFKOW ALPHONSE

A legregibb magyar ügyvéd és jogtanácsos...

W.H. SCHWARTZ

Először magyar ügyvéd és hiteltörlesztő...

PAPP MIKLÓS

Ügyvéd és Jogtanácsos. 1963 WEST 25TH STREET, CLEVELAND, O.

CHICAGOI MAGYAR ÜGYVÉD

Gottlieb Lajos. Hítes ügyvéd.

VEGYES.

KIRÁLY ERNŐTÖL. A más nyelvek...

Chicago Magyar Orvos

Dr. Löwinger Ernő. Magyar orvos és sebész.

PAPP GROCERY CO.

651 S. MAIN ST., AKRON, O.

EMIL NYITRAY

603 Tribune Bldg., 184 Nassau St.

WASHINGTON

Ha Malatát és Komlót használj...

NOLAN MALT CO.

egyedüli árusítók. 5701 Detroit Ave., 3412 Lorain Ave.

MUNKANÉLKÜLI EMBEREK

szép kerestetnek szeretnék eladni...

MANDEL SANDOR

10 East 14th St., New York.

"Safety first"

Copyright 1922 (N. Y. Eve. World) By Press Pub. Co.

MAGYARORSZÁGI LEVELEK.

Az alábbiaknak a Foreign Language Information Service...

FRENCH LINE

HA RÖVID IDŐ ALATT... MAGYAROK!

COSULICH-LINE

MAGYARORSZÁGBA Nagy gyors hajók...

N.G.I.

Legjobb ut Magyarországra... COLOMBO

AMERICA

Május 3 - június 31 - Aug. 2. Italia America Shipping Corp.

SOUTH BENDI IRODA

DETROITI IRODA. 7838 W. Jefferson Ave.

AKRONI IRODA

704 So. Main St., Akron, Ohio.

PITTSBURGHI IRODA

624 Fourth Ave. Room 308. P. O. Box 4495.

JOHNSTOWNI IRODA

1613 Larabee Street, North Ave.

BRIDGEPORTI, CONN. IRODA

121 Park Terrace St. Bridgeport, Conn.

PERTH AMBOY, N. J. IRODA

708 Cortland St. Perth Amboy, N. J.

ST. LOUISI IRODA

1210 Galena St. St. Louis, Mo.

MILWAUKEE-I IRODA

1210 Galena St. Milwaukee, Wis.

BUFFALOI IRODA

41 Exchange St. Buffalo, N. Y.

WEST VIRGINIA ÉS VIRGINIA

652 Callettsburg, K. Peter, Williamson, W. Va.

LOS ANGELES-I IRODA

621 S. Normandie Blvd., Los Angeles, Calif.

Metropolitan Bond Company

Emberek Kerestetnek jól fizető állásokra

A Metropolitan Bond Company

Cleveland kerületi irodája

Metropolitan Bond Company

BEJEGYZETETEK

311 Bulky Bldg. Cleveland, O.

Cincinnati, Columbus, Dayton, Toledo és Youngstown képviselőket is keresünk.

Metropolitan Bond Company

BEJEGYZETETEK

311 Bulky Bldg. Cleveland, O.

Cincinnati, Columbus, Dayton, Toledo és Youngstown képviselőket is keresünk.

Metropolitan Bond Company

BEJEGYZETETEK

311 Bulky Bldg. Cleveland, O.

Cincinnati, Columbus, Dayton, Toledo és Youngstown képviselőket is keresünk.

ELADÓ BIRTOKOK

ABAUZSANTÓI MIKÓ-FÉLE házam eladó...

ANGOLIUS 15 PERCALAT

Uj és könnyű módosított kész napi 15 perc...

Tanuljon Angolul.

Több mint 18 év óta sikeresen tanítjuk az angol nyelvet...

MANDEL SANDOR

10 East 14th St., New York.

AM. M. WILSON, Inc.

PATENTS. 310 VICTOR BUILDING, WASHINGTON, D. C.

(Successor to the business of A. M. Wilson, deceased. Established 1891.)

AM. M. WILSON, Inc.

PATENTS. 310 VICTOR BUILDING, WASHINGTON, D. C.

NO. 94. SZABADSÁG

Az európai pénzügyi rend...

Frank A. Vanc...

rencia pénzügyi ról szá...

TELJES KO...

America arat...

GENUA, ap...

A Vanderlip amerikai pénzügyi...

A pénzügyi biz...

Európának, a tásán dolgozva...

és az amerikai...

tartálék nélkül...

és az amerikai...

mész képes. A...

és az amerikai...

mész képes. A...

és az amerikai...

mész képes. A...

és az amerikai...

mész képes. A...

és az amerikai...

mész képes. A...

és az amerikai...

mész képes. A...

és az amerikai...

mész képes. A...

és az amerikai...

mész képes. A...

és az amerikai...

mész képes. A...

és az amerikai...

mész képes. A...

és az amerikai...

mész képes. A...

és az amerikai...

mész képes. A...